

UNIVERSITAT DE LLEIDA
FACULTAT DE DRET I ECONOMIA

CURS ACADÈMIC 2008 - 2009

TITULACIÓ: LLICENCIATURA EN DRET

PLA D'ESTUDIS: 1992

ASSIGNATURA: DELICTES CONTRA INTERESSOS SOCIALS I ESTATALS (Codi 3012)

PROFESSOR/A: RAMON GARCIA ALBERO

CURS:
QUADRIMESTRE: 2n

CRÈDITS: 6

TIPUS: OPTATIVA
LLIURE ELECCIÓ

1. OBJECTIUS

1. Conèixer la sistemàtica dels delictes contra béns jurídics supraindividuals en el Codi Penal espanyol.
2. Aprofundir en les característiques tècnico-jurídiques dels delictes de risc i de les estructures típiques pròpies dels delictes contra interessos col·lectius.
3. Disposar de la informació i els fonaments teòrics necessaris per poder formar-se un criteri sobre les grans qüestions polític-criminals plantejades en relació a fenòmens com, per exemple, el tràfic de drogues, la contaminació ambiental o la corrupció política o administrativa.

2. CONTINGUTS o METODOLOGIA

Els continguts són els que consten en el programa. Pretén servir com a instrument necessari per a la formació dels juristes penalistes.

La metodologia combina classes teòriques i pràctiques amb activitats de debat centrades en casos o en lectures proposades pel professor. També inclou la realització d'algun treball per part de l'estudiant, que serà exposat a classe, discutit i lliurat després per escrit, i que pot ser objecte de l'avaluació continuada.

3. PROGRAMA

I. Delictes contra interessos socials.

Tema 1

La protecció penal dels béns jurídics individuals i col·lectius: qüestions dogmàtiques i polític-criminals. Els delictes de perill: consideracions generals. Els delictes de perill comú.

Tema 2

Delictes contra la salut pública. Delictes relatius a les drogues tòxiques, estupefaents i substàncies psicotròpiques: problemàtica político-criminal, anàlisi del tipus bàsic i del tipus qualificat, grau de realització del delicte, concursos..

Tema 3

Delictes contra la salut pública. Consideracions generals: bé jurídic tutelat, sistemàtica i règim legal. Elaboració i subministrament de substàncies nocives per a la salut i de medicaments. Fraus alimentaris. Tipus imprudent.

Tema 4

Delictes contra els recursos naturals i el medi ambient. Consideracions generals: bé jurídic tutelat; sistema de protecció. Configuració dels tipus penals. Supòsits agreujats. Informació de llicències per funcionari públic. Problemes concursals. Delicte imprudent. Delictes relatius a la protecció de la flora i la fauna. Delictes relatius a la caça i la pesca. Disposicions comuns.

Tema 5

Els delictes contra la seguretat en el trànsit. Conducció sota la influència de begudes alcohòliques, drogues tòxiques o estupefaents. Conducció temerària. Creació d'un greu risc per a la circulació. Conducció homicida. La negativa al sotmetiment a la prova d'alcoholèmia. Disposicions comuns.

Tema 6

Delictes relatius a la ordenació del territori. Delimitació de l'àmbit d'actuació penal respecte al Dret administratiu. Configuració de les conductes típiques. Especials condicions de l'autor. Informació de llicències per funcionari públic. Problemes concursals.

Tema 7

Protecció penal del patrimoni històric. Conductes típiques. Danys específics: estudi dels tipus dolós i imprudent

Tema 8

Delictes contra la seguretat col·lectiva. Els delictes de risc catastròfic. Delictes relatius a la energia nuclear i a les radiacions ionitzants. Els delictes d'estralls. Altres delictes de risc provocats per altres agents. Delictes d'incendi.

II. Delictes contra l'Administració Pública.

Tema 9

Concepte i significat d'aquest grup de delictes. El concepte penal de funcionari. Perspectiva constitucional. Especial consideració del bé jurídic tutelat.

Tema 10

Delictes contra la Administració pública (cont.). El delicte de prevaricació; anàlisi de les diferents modalitats típiques; règim concursal. Abandó de destinació i omissió del deure de perseguir determinats delictes. Problemes concursals. Abandó col·lectiu del servei públic.

Tema 11

Delictes contra la Administració pública (cont.). Desobediència i denegació d'auxili. Infidelitat en la custòdia de documents. Descobriment i revelació de secrets. Incriminació de conductes realitzades per particulars.

Tema 12

Delictes contra l'Administració pública (cont.) El delicte de suborn. Tràfic d'influències. Malversació de cabals públics. Fraus i exaccions il·legals. Negociacions prohibides als funcionaris i abusos en l'exercici de la funció pública; anàlisi de les modalitats típiques; especial referència a les limitacions a la llibertat sexual.

III. Delictes contra l'Administració de Justícia.

Tema 13

La protecció penal de l'Administració de Justícia: consideracions generals. El delicte de prevaricació judicial: modalitats típiques i problemes concursals. Retard maliciós en l'administració de justícia. L'omissió del deure d'impedir delictes o de promoure'n la persecució; problemes concursals.

Tema 14

La protecció penal de l'Administració de Justícia (cont.). L'encobriment. Modalitats típiques. Supòsits agreujats. Penalitat. Excusa absolutòria; naturalesa, ubicació sistemàtica i restriccions típiques.

Tema 15

La protecció penal de l'Administració de Justícia (cont.). La realització arbitrària del propi dret. El delicte d'acusació i denúncia falses. La simulació de delicte. Fals testimoni. Obstrucció a la justícia i deslleialtat professional: delictes contra la llibertat de les parts, perits i testimonis en el procés. Trencament de condemna. Infidelitat en la custòdia de presos.

IV. Delictes relatius a la protecció de la comunitat política.

Tema 16

Evolució històrica del delicte polític; protecció dels interessos de l'Estat i de l'ordre constitucional. Delictes contra la Constitució. La rebel·lió. Delictes contra la Corona. Delictes contra les institucions. Delictes contra la divisió de poders. Delictes comesos pels particulars amb ocasió de l'exercici dels drets fonamentals i de les llibertats públiques garantides per la Constitució. Delictes contra la llibertat religiosa. Delictes comesos per funcionaris públics contra les garanties constitucionals.

Tema 17

Delictes contra l'ordre públic. Sedició. El delicte d'atemptat. Resistència i desobediència. Desordres públics. Tinença il·lícita d'armes i explosius. Dipòsit d'armes i municions. Delictes de terrorisme.

Tema 18

Delictes de traïció. Delictes que comprometen la pau o la independència de l'Estat. Delictes relatius a la defensa nacional: a) Descobriment i revelació d'informació classificada; b) Violació de correspondència secreta; c) Tipus imprudents. Delictes contra el deure de prestació del servei militar.

Tema 19

Delictes contra la comunitat internacional. Delictes contra el dret de gentes. Genocidi. Delictes contra les persones i béns en cas de conflicte armat.

4. MATERIALS DE L'ASSIGNATURA

- Manual de seguiment de l'assignatura:

QUINTERO OLIVARES, "Comentarios a la Parte especial del Derecho penal", 5ª edició, ed. Aranzadi, Pamplona 2005.

La resta de material (documentació) es facilitarà durant el curs.

5. BIBLIOGRAFIA

- Bibliografia complementària seleccionada:

ACALE SÁNCHEZ, M., "Delitos urbanísticos", ed. Cedecs, Barcelona 1997.

FERRÉ OLIVÉ / ANARTE BORRALLA (edit.), "Delincuencia organizada", Public. Universidad de Huelva, 1999.

GONZALEZ CUSSAC, JL, "El delito de prevaricación de autoridades y funcionarios públicos", ed. Tirant lo blanc, València 1997.

HASSEMER / MUÑOZ CONDE, "La responsabilidad por el producto en Derecho penal", ed. Tirant lo blanc, València 1995.

MATA BARRANCO, NJ, "Protección penal del ambiente y accesoria administrativa", ed. Cedecs, Barcelona 1996.

MATA MARTIN, RM, "Bienes jurídicos intermedios y delitos de peligro", ed. Comares, Granada 1997.

MUÑOZ CONDE, F. (coord.), "Los delitos contra la Administración pública en el nuevo Código Penal", Sevilla 1997.

MUÑOZ CONDE, F., "Derecho Penal – Parte especial", 13ª edició, ed. Tirant lo blanc, València 2002.

RODRIGUEZ PUERTA, MJ, "El delito de cohecho en el Código penal de 1995", ed. Aranzadi, Pamplona 1999.

SILVA SANCHEZ, JM, "La expansión del Derecho Penal en las sociedades postindustriales", ed. Civitas, Madrid 1999.

TAMARIT SUMALLA, JM, "La libertad ideológica en el Derecho Penal", ed. PPU, Barcelona 1989.

TERRADILLOS BASOCO, J (edit.), "Derecho penal del medio ambiente", ed. Trotta, Madrid 1997.

6. AVALUACIÓ

Examen final escrit, amb possibilitat d'alliberar la matèria si se supera l'avaluació continuada. Aquesta consistirà en la realització de casos pràctics, intervencions orals i la superació d'un mínim de dos tests al llarg del curs.